

FDUV

Gula Pressen

Förbundet De Utvecklingsstördas Väl r.f.

Maj 2010

Gula Pressen

FDUV:s och DUV-rörelsens
medlemsblad

Utgivare

FDUV
Förbundet De
Utvecklingsstördas Vål r.f.
Nordenskiöldsgatan 18 A
00250 Helsingfors
tfn (09) 43 42 36 0
fax (09) 40 77 48

Redaktionssekreterare

Anne Wetterhoff
Nordenskiöldsgatan 18 A
00250 Helsingfors
anne.wetterhoff(a)fduv.fi

Ombrytning & layout

Anne Wetterhoff

Adressförändringar

FDUV
Nordenskiöldsgatan 18 A
00250 Helsingfors
tfn (09) 43 42 36 0
e-post: fduv(a)fduv.fi

Tryckeri

Fram
Vasa 2010

Upplaga

2 600

Pärmbild

Barnläger på Kuntokallio
13–19.7.2009

Foto: Viola Sundvik

Innehåll

En bra framtid	3
Med parrelationen i fokus	4
Intervju med Niklas Maltusch	6
Special Olympics	7
Friluftsdagar	7
AKK-mässan i Vasa	8
Taktila bilderböcker för fler	9
PUSS – undervisningsmaterial	9
Lördagsskoj för hela familjen	10
Bamsegruppen firade 1-årsjubileum	11
En minnesvärd familjehelg på Norrvalla	12
Dansgala i Österbotten	13
Boken Välkommen älskade barn	13
Öppet hus i Vegahuset	14
Juridiskt ombud i Svenskfinland	15
Föreningssidorna	16
DUV-dagen i Österbotten	19
Stödpersonskampanjen	19
Solveig och Anna, nya på kansliet i Hfors	20
Kurser och föreläsningar 2010	21

Gula Pressen har deadline
tisdag 24 augusti
och utkommer vecka 37.

Skicka material per e-post:
gulapressen(a)fduv.fi
eller per post till adressen
Gula Pressen, FDUV
Nordenskiöldsgatan 18 A
00250 Helsingfors

En bra framtid

När Gula Pressen i tiderna introducerades var dess uppgift att sprida information om vad som händer i DUV-rörelsen. I detta nummer av Gula Pressen har vi för första gången med också en föreningssida. Föreningssidan är till för att DUV-föreningarna ska kunna ge information om sina evenemang. Gula Pressen går ju ut till alla medlemmar i FDUV och är därför en viktig informationskanal. Jag vill uppmana alla föreningar att använda sidan, sänd gärna info om era träffar och om vad som är på gång. Kanske andra föreningar kan få bra idéer till ny verksamhet.

Inom den finska omsorgen förs diskussioner om det dåliga bemötande som personer med utvecklingsstörning utsätts för. Det har förekommit flera fall av övergrepp som inte utretts på tillbörligt sätt och diskussionen har hettat till ordentligt när det gäller tvångsåtgärder på institutioner. Anhöriga från den finska omsorgen har kontaktat oss och undrar hur det ser ut i Svenskfinland. Päivi Räsänen, ordförande för Kristdemokraterna, har nyligen gett ett skriftligt spörsmål till riksdagens talman där hon oroar sig för hur personer med utvecklingsstörning på institutioner bemöts.

På FDUV har vi inte blivit kontaktade mer än tidigare när det gäller tvångsåtgärder, men däremot har flera föräldrar kontaktat oss om bemötande. Då har det handlat om bemötande av personer med utvecklingsstörning men också om bemötande av anhöriga och om de anhörigas roll att stödja personen med utvecklingsstörning. Oroväckande många diskussioner handlar om att grundvärden inte fungerar och om att personalen är ovan, saknar utbildning och kunskap om hur man gör i vissa svåra situationer.

Jag har full förståelse för att saker inte alltid fungerar optimalt, ny personal skall utbildas och missförstånd kan uppstå. Men grunden måste vara respekt för den människa man stödjer, både den

som behöver stöd och den anhöriga. Ibland kan situationen bli svår och vad som är det bästa för den stödbehövande kan vara svårt att avgöra. Att beakta personens självbestämmande, att uppmuntra till ett eget liv och att samtidigt ge det stöd som behövs kan vara besvärligt både för personalen, för de anhöriga och personen själv att bedöma.

I sådana situationer kan det vara skönt med personal med gedigen utbildning och lång erfarenhet som man kan diskutera med. Ofta är den personalen också lyhörd för den stödbehövandes behov men också för anhörigas oro. I bästa fall ser personalen till att allt fungerar så bra som möjligt.

I huvudstadsregionen har det varit svårt att få tag i utbildad personal till boenden och daglig verksamhet. Personalomsättningen är stor vilket försvårar arbetet och situationen blir ännu mer påfrestande för den ordinarie personalen. Den lönepolitik som råder gör ju inte situationen bättre. Att jobba inom omsorgen betyder inga höga löner, men man har lockat med ett arbete med meningsfullt innehåll och trevliga människor. Om arbetsförhållandena blir sådana att man inte kan ge det stöd som behövs och inte vet vad man skall göra i svåra situationer, finns det inget som lockar längre.

I år fyller Kärkulla samkommun 50 år, deras tema på konferensen i Vasa i maj är Dåtid, Nutid och Framtid.

Jag hoppas på en framtid där personer med utvecklingsstörning kan leva så självständigt som möjligt och med ett stöd som tillåter dem att växa som människor och som gör att de känner sig trygga i sin närmiljö.

Lisbeth Hemgård
FDUV:s verksamhetsledare
lisbeth.hemgard(a)fduv.fi

En stor familj med mycket att tala om. Parkursdeltagare och ledare 2010. Fotografiet togs av Rigmor Larsson Lassenius.

Parkurs i Kasnäs 23–25.4.2010

Med parrelationen i fokus

Att ha vuxentid tillsammans är ingen självklarhet för föräldrar som har ett barn med utvecklingsstörning. Paren som kom till parkursen i Kasnäs var beredda att ge tid för varandra och umgås med andra föräldrar.

Fredagen den 23 april samlades sju par i Kasnäs skärgårdsbad för att stanna upp och fundera på sitt parförhållande. Deltagarna hade startat till och med så pass tidigt som torsdag kväll, för att hinna fram till kursstarten kl. 18.00 fredag kväll. Kursen leddes av familjeterapeuten och parterapeuten Rigmor Larsson Lassenius tillsammans med psykologen Thomas Londen.

Kursförväntningar

Kursen inleddes med presentation av alla paren, deras vardag och intressen. Vi kom överens om att det som sägs på kursen skall stanna mellan deltagarna. Det förtroendet skall jag hålla och försöker därför i denna artikel berätta om kursen på ett allmänt plan. Under presentationen ombads paren berätta vilka förväntningar de har på kursen. Det var många som sade att de sökt till kursen för att få avkoppling och för att få umgås och diskutera med andra föräldrar som har ungdomar eller barn med utvecklingsstörning.

Många par ville få idéer och tips av andra till exempel om vad andra par gör för att värna om sitt parförhållande utan att åsidosätta barnen.

Deltagarna kom från olika håll i Svenskfinland: Österbotten, Åland och Nyland och hade barn från skolåldern upp till vuxenåldern. Trots ålderskillnader var diskussionen livlig redan under middagen på fredag kväll och fortsatte fram till avskedet tidig eftermiddag på söndag 25 april.

Föreläsning om parrelationen och samlevnad

Lördagens program innehöll en föreläsning om parrelation och samlevnad med familjeterapeuten Rigmor Larsson Lassenius och psykologen Thomas Londen. Rigmor Larsson Lassenius framförde många viktiga synpunkter på parrelationen i dagens jäktade värld. Hon bad paren sätta allt hon sade i perspektiv till deras unika och egna situation på hemmaplan. Föreläsningen var allmän och kunde kanske delvis krocka med hur det egna livet ser ut.

En parrelation sköter inte sig själv, den är något vi måste ge tid för och vårda om. Det är så otroligt viktigt att kommunicera med sin partner och försöka få reda på vilka saker som verkligen är betydelsefulla för honom eller henne. Redan under fredagens presentationer framkom att många föräldrar knappast någonsin gör något på tu man

hand. Det mesta kretsar kring barnen, skjutsar, möten kring barnet eller ungdomen med specialbehov, jobbet eller studier (oftast pappans) dvs. att få vardagen att fungera. Deltagarna gjorde jämförelser med affärsvärlden, att sköta familjen är ett heldagsjobb eller ett företag som mamman allt som oftast är VD för.

Rigmor Larsson Lassenius betonade risken med att tänka ”jag måste stå ut”, med en sådan inställning lägger man krokben för sig själv. Långvarig stress har långtgående följder och det är farligt att vänja sig vid en intensiv och uppskruvad takt. Då vi jämt är jäktade klarar inte hjärnan av att gå ner i varv, inte ens på natten, och detta leder ofta till sömnrubbingar. Vi börjar känna oss otillräckliga, känna skuld och irritation – risken för depression växer. En långvarig ansträngning korrelerar så gott som alltid med depression.

Rigmor Larsson Lassenius beskrev förälskelsen och hur förälskelsen får paret att känna sig så förenade och eniga. ”Tänk att det finns någon som förstår mig så här väl – jag trodde aldrig jag skulle hitta någon som tänker så lika som jag”. Men efter förälskelsen som varar upp till ett och ett halvt år blir skillnaderna och olikheterna paren emellan tydligare.

Föreläsningen behandlade även konsten att lyssna på den andra och vikten av att vara tydlig i sin kommunikation. Under parterapi stöter Rigmor Larsson Lassenius ofta på par som tycker att den andra självmant borde veta hur man vill ha det och vad man önskar. Det går inte att förvänta sig att den andra kan läsa ens tankar och veta vad man tycker om man inte formulerar sina tankar i ord. Rigmor Larsson Lassenius varnade för en nedåtgående spiral om paren slutar att prata med varandra. Det kan gå så långt att paren börjar undvika ögonkontakt, slutar vidröra varandra och till sist till och med undviker situationer där de ”tvingas” vara i samma rum på tu man hand.

Under hela tiden som Rigmor Larsson Lassenius pratade fångade Thomas Londen upp vissa teman och inflikade med kommentarer och tillägg. Bland annat tog Thomas initiativ till pauser under föreläsningen då han såg att kursdeltagarnas pannor tog djupa veck och minerna var ytterst fundersamma. Då frågade han alldeles riktigt något i stil med ”Vad tänker ni på för jag ser att ni ser fundersamma ut?”. Kursdeltagarna gav då personliga beskrivningar på vilka tankar som väckts av Rigmors ord.

Helikopterperspektiv

Både lördag och söndag jobbade paren i grupper kring parrelationen med avbrott för avslappningsövningar och god skärgårdsmat. Tack vare två sakkunniga, Thomas Londen och Rigmor Larsson Lassenius, jobbade föräldrarna delvis uppdelade i par men även mammor och pappor skilt. Det senare var väldigt uppskattat i båda lägren.

Syftet med en parkurs är inte att göra jämförelser med hur de andra paren har det utan att ha sitt eget liv som utgångspunkt. Då vi vågar stanna upp, reflektera och ordna

stunder att ”gå in i vår egen kammare” kan vi få nya perspektiv och intryck. Att få avstånd till den egna vardagen är viktigt och ger oss ett helikopterperspektiv. Det är viktigt att fundera på betydelsen av olika händelser i livet; har jag bearbetat dessa saker, hur vårdar jag mig själv och hur använder jag min tid? Har jag mål och något att se fram emot? Det är viktigt att våra mål i livet är realistiska, men drömmarna, de är gratis.

Deltagarna inverkade på kursens innehåll liksom också på stämningen, som präglades av gemenskap och värme. Den öppna atmosfären och det att alla bjöd på sig själva bidrog till en lyckad kurs. Det fanns mycket tid för prat, men ännu mer tid skulle ha behövts, därför finns det en önskan om en fortsättningskurs om ett år.

Jag vill rikta ett varmt tack till alla parkursdeltagare för så många viktiga och bra inlägg under kursen. Nästa gång skall jag planera in tidigare middagstider!

Text: Elina Sagne, kursplanerare FDUV

Foto: Kjell Skytte, Rigmor Larsson Lassenius & Elina Sagne

Kjell-Åke och Annika Vikholm testat minigolfbanan.

Kasnäs Paviljongen serverade god skärgårdsmat.

Min dröm var att komma till Amerika

Jenny, FDUV:s praktikant, intervjuade Niklas om hans deltagande i Special Olympics.

Niklas Maltusch har varit med i både nationella och internationella Special Olympics tävlingar.

Vem är du?

Jag heter Niklas Maltusch och är 39 år gammal. Jag är från Helsingfors och bor i Smedbacka, där har jag bott i 12 år.

Hur kom du i kontakt med Special Olympics?

Vi var en grupp svenskspråkiga som brukade sporta på en idrottsplan. På samma idrottsplan fanns finskspråkiga människor som upptäckte mina förmågor. De vill ha mig med i deras lag. Via dem kom jag i kontakt med Special Olympics. Först deltog jag i friidrott, sedan började jag spela volleyboll och innebandy. Det var volleyboll jag var mest intresserad av.

Vilken gren har du tävlat i?

Volleyboll och friidrott.

Vilka Special Olympics tävlingar har du tävlat i?

Med volleybollaget fick jag åka som-

maren 1999 till världsspelet som hölls det året i North Carolina i USA. Tävlingarna höll på i två och en halv vecka. Vårt volleybollag kom på andra plats, vi fick alltså silver, vilket är min bästa medalj. Med volleybollaget har jag också varit i Portsmouth i England. Förutom utomlandstävlingarna har jag deltagit i inhemska tävlingar, till exempel anordnades volleyboll FM-tävlingar 1992. Förutom volleyboll har jag också deltagit i FM-friidrottstävlingar. 1992 fick jag en medalj. Grenar jag utövade i friidrotten var 60 meter, 100 meter, kulstötning, bollkastning, längdhopp och spjut.

Vad är det bästa med Special Olympics?

Jag tycker det bästa med Special Olympics är att spela. I all sport är det så att man försöker vinna guld. Det finns ändå bara en som kan vinna guld. Att få silver kan för många kännas som en "förlust". Jag hade aldrig den känslan att det skulle ha varit en stor besvikelse då vi fick silver med volleybollaget. Min dröm var att komma till Amerika, och den drömmen upp-

fyldes i och med Special Olympics. spelarna valdes ut till laget för att delta i tävlingen. Vi fick ett individuellt träningsprogram på grund av att det var svårt att med hela laget träffas veckovis. Det var inte min starkaste sida att träna ensam. Min starkaste sida i volleyboll var definitivt att serva. Jag hade hårda servar. Innan vi åkte till North Carolina var vi på läger i Vierumäki för att svetsa samman laget och träna tillsammans. Som assisterande tränare fungerade Maija Nyström. Jag var den enda finlandssvenska volleybollspelaren i laget.

Spelar du volleyboll ännu idag?

Nej, jag spelar inte längre idag. På grund av en ögonkomplikation blev jag blind på andra ögat. Detta försvårade mitt spelande. I volleyboll är det viktigt att se bollen. I och med blindheten måste jag vrida och vända på mig för att fullt kunna följa med, och som spelare blev det jobbigt för mig. I North Carolina var det sista gången jag spelade volleyboll.

Vad sysslar du med annars?

Jag jobbar 5 dagar i veckan på gamla Elantos kök, där jag diskar. Mina arbetstider är varierande, men oftast jobbar jag från 11 till 15. I höst har jag jobbat 3 år på det stället. Jag håller aktivt på med bowling. Jag bowlar varje vecka antingen i Kampen eller i köpcentret Cello. Jag brukar delta i DUV-tävlingar. Vi har till exempel varit i Tammerfors och tävlat. I bowlinglaget finns både kvinnor och män.

Vill du hälsa någonting till Gula Pressens läsare?

Jag vill önska Gula Pressens läsare en god fortsättning på våren!

Text: Jenny Ruokanen

Foto: Elina Sagne

SPECIAL OLYMPICS

Special Olympics är en internationell organisation vars uppgift är att arrangera sportevenemang för personer med utvecklingsstörning året runt. Numera verkar organisationen i över 180 länder runtom i världen. Totalt 2 miljoner personer med utvecklingsstörning, både barn och vuxna deltar i verksamheten.

Special Olympics arrangerar både **hobby- och tävlingsverksamhet**. Det finns över 30 tävlingsgrenar som både barn och vuxna kan delta i. Enligt internationella överenskommelser kan varje över 8 år gammal idrottare med utvecklingsstörning delta i Special Olympics tävlingar. För att delta i tävlingarna behöver en person inte ha någon fastställd diagnos. Enligt allmänna stadgar kan personer med utvecklingsstörning, kognitiv funktionsnedsättning, utvecklings- eller inlärningssvårigheter delta i Special Olympics verksamhet.

Special Olympics verksamhet inleddes 1962 i och med Camp Shriver, ett läger för 35 utvecklingsstörda flickor och pojkar. Lägre ordnades av president John F. Kennedys syster Eunice Kennedy Shriver i Maryland. Under lägre ville Shriver granska barnens idrottsliga och fysiska färdigheter. De första världsomfattande tävlingarna arrangerades sommaren 1968 i USA. Efter detta har Special Olympics vuxit och blivit ett internationellt känt och viktigt sportevenemang för personer med utvecklingsstörning. (Ruuskanen et al. 2008, s. 3)

I Finland inleddes Special Olympics verksamhet 1990. Det var Polens dåvarande Special Olympics grenchef Marius Damentko som ”bjöd sig själv” till ett seminarium i Finland där han introducerade organisationen och dess verksamhet. Finländska skidåka-

re deltog 1993 i den första officiella världsomfattande tävlingen, som hölls i Österrike. Efter det har finländare aktivt deltagit i de olika tävlingarna. Sommarens tävling arrangeras i Warszawa 2010.

Special Olympics Finlands verksamhet sköts av Suomen Vammaisurheilun ja -liikunta (VAU).

För tillfället har Special Olympics Finland verksamhet i **18 olika sommarsportgrenar**: golf, fotboll, judo, bowling, korgboll, volleyboll, rodd, segling, ridning, innebandy, simning, rytmisk gymnastik och friidrott. Till vintergrenarna hör alpskidning, snöskovandring, snowboarding, terrängskidning och skönskrinning. I alla grenar utom korgboll finns det grupper som tävlar samt har läger minst 2 gånger per år. Dessa grupper tävlar både på nationell- och internationell nivå. I sommar ordnas tävlingar i Warszawa, dit också en grupp finländare åker.

Special Olympics världsomfattande sommar- och vintertävlingar arrangeras vart fjärde år. Tävlingarna består av två delar: nivåindelning (eng. divisioning) samt tävling (eng. competition). Med hjälp av nivåindelningen delas idrottarna in i olika klasser, så kallade divisioner. Vid indelningen beaktas idrottarens eller lagets prestationsnivå, ålder och kön.

I tävlingarna tävlar idrottarna/lagen i sin egen division, vilket möjliggör en jämlik chans att vinna. Alla divisioner har sina egna finaler, där vinnare/vinnarna får medaljer.

Det som alltså skiljer Paralympics från Special Olympics är att Special Olympics inte är för elitidrottare, utan för alla personer med utvecklingsstörning som vill utöva idrott.

Text: Jenny Ruokanen

Välkommen med!

Friluftsdag i Vasatrakten

med Anna Kantanen, Steg för Stegs föreningssekreterare, och Tina Holms, koordinator på FDUV:s kansli i Vasa,

**lördag 11 september 2010
med start kl.14**

Dagen kommer vi att spendera ute i naturen och laga mat på gaskök, bekanta oss med omgivningen, umgås vid lägerelden och grilla. De som vill kan övernatta och uppleva hur det är att sova ute i vindsydd.

Om man vill stanna över natten är det bra att ha med sig eller på sig varma regntåliga utekläder, tallrik, mugg och bestick samt sovsäck och liggunderlag. Alla intresserade får delta. Personal och assistenter är också välkomna! En deltagaravgift tas ut och resorna till och från platsen ordnar deltagarna själva.

Anmäl dig till Anna eller Tina senast fredag 3 september:

Anna tfn: 040 504 37 55

e-post: anna.kantanen(a)fduv.fi

Tina tfn: (06) 319 56 55

e-post: tina.holms(a)fduv.fi

Friluftsdag på Sveaborg i Helsingfors

med Anna Kantanen, Steg för Stegs föreningssekreterare, och Elina Sagne, FDUV:s kursplanerare

**måndag 30 augusti 2010
kl. 16.00–19.30**

Alla intresserade får delta. Personal och assistenter är också välkomna! Ingen deltagaravgift. Deltagarna står för resorna själva.

Anmäl dig till Anna eller Elina senast tisdag 24 augusti:

Anna tfn: 040 504 37 55

e-post: anna.kantanen(a)fduv.fi

Elina tfn: (09) 434 236 15

e-post: elina.sagne(a)fduv.fi

AKK-mässan inleddes med sång av fyra elever vid Mussor skola. Från vänster Sofi, Adam, Jeanette, Gunilla, Tobias, Gun och Sandra.

Alla Kan Kommunicera - på sitt eget sätt

Kommunikation är en viktig del av samspelet mellan människor. För de flesta människor är talet det vanligaste kommunikationssättet men AKK-mässan som ordnades i Vasa den 14 april visade med tydlighet att det finns alternativ.

När en människa inte förmår eller kan lära sig tala, behövs ett annat sätt att kommunicera. Då blir alternativ och kompletterande kommunikation hennes primära kommunikation – hennes modersmål. Vilken metod och vilka hjälpmedel som passar är beroende av vilka styrkor och förmågor som en person i fråga har.

Utvecklingen av arbetsmetoder och tekniska kommunikationshjälpmedel går snabbt framåt och bl.a. av den orsaken ordnades en mässa kring temat alternativ och kompletterande kommunikation i Vasa den 14 april. Arrangörer var FDUV/Lärum och SPERES i samarbete med Åbo Akademi, Kärkulla samkommun, Folkhälsan, Vasa Centralsjukhus/Tikoteket och Datero. Mässan ordnades i Åbo Akademis utrymmen Akademill. Detta möjliggjorde att lärarstuderande gavs tillfälle att ta del av mässan.

Mässan inleddes med sång av fyra elever vid Mussor skola. De sjöng två sånger och visade tecken och samtidigt visades bliss-symboler och bilder från datorn. Efter sångerna framfördes Leo Leppäläs dikt, Solrosen. Mässan

Solrosen

I början var solrosen ett mycket litet frö.
Men när fröet kommer i jorden vill det växa snabbt.
Så är det också med mig.
När jag fick lära mig Bliss-symbolerna ville jag tala mycket.
Jag tror det är så med många barn
som inte kan tala med sina munnar.
Jag förstod inte de som frågade var det svårt som barn?
För när jag var liten då visste jag inte hur det kändes att tala.
Då ser jag bakåt i tiden.
Nu har solrosen börjat att växa.
Likadant är det med mitt liv.

Leo Leppälä

AKK = Alternativ och kompletterande kommunikation

”Alternativ kommunikation används då en person har ett annat sätt att kommunicera på än med tal. Det kan vara bilder, symboler, tecken, skrift. Kompletterande kommunikation stöder personer som har tal- språk- eller andra kommunikationssvårigheter och hjälper personen att uttrycka sig smidigare t.ex. med hjälp av tecken som stöd till talet, bilder, symboler.”

Alla har rätten till en god kommunikation!

- fråga
- välja
- säga nej
- ropa på andra människor och inleda samspel
- veta vad som händer
- insatser för att utveckla kommunikation
- bekräftelse och svar
- andra kommunikationsvägar än tal
- god kommunikativ miljö
- tilltalas värdigt
- ta del av samtal
- föra meningsfulla samtal

Enligt SÖK, Södra regionens kommunikationscentrum i Sverige

öppnades officiellt av Speres ordförande Henrica Bargum.

På plats i Vasa fanns 30 utställare som alla representerade olika delar av kunskande inom AKK. Besökarna fick stifta bekantskap med ett stort utbud av arbetsmetoder och material, tekniska lösningar, litteratur och andra hjälpmedel för personer med kommunikationssvårigheter.

Förutom själva utställningen ordnades fyra välbesökta föreläsningar. Föreläsningarna handlade om varför en person kan behöva AKK, olika typer av AKK samt begåvningsstödjande hjälpmedel.

Mötsvarande mässa har tidigare ordnats två gånger i Helsingfors men nu var det första gången den ordnades i Österbotten. Det stora intresset visar att ämnet intresserar både i söder och i norr. Mässbesökarna representerade olika yrkeskategorier inom skola, vård och omsorg. Förutom utställningen och föreläsningar gladdes mässbesökarna av möjligheten att träffas, utbyta tankar, bolla idéer och dela erfarenheter. Sammanfattningsvis kan sägas att dagen var lyckad för såväl utställare, besökare som arrangörer.

Text: Ulla Stina Åman

Foto: Annika Björne

Projektgruppen som behöver hjälp att ta reda på vad den utökade målgruppen för taktila bilderböcker behöver. Fr. v. Britt Nedestam, Yvonne Nilsson och Anne-Sofie Falck.

Taktila bilderböcker för fler

För barn med synskada har Talboks- och punktskriftsbiblioteket, TPB, i Sverige sedan 1992 gjort bilder som man läser med fingrarna. Nu kan barn med andra funktionsnedsättningar också låna taktila bilderböcker på svenska bibliotek. Men vad är bäst för dem? Hur ska bilderna se ut? Vilka böcker passar dem? Har du, eller känner du till någon i Finland som har erfarenhet av att använda taktila bilder för den här utökade gruppen? Kontakta Britt Nedestam, [britt.nedestam\(a\)telia.com](mailto:britt.nedestam(a)telia.com), tel. +46(0)31 88 07 80

PUSS – undervisningsmaterial

FUB:s forskningsstiftelse ala har gett ut ett material, PUSS, som vänder sig till elever i gymnasiesärskolan, men som också kan användas för andra grupper som behöver tydligt och sakligt läromedel kring kroppen, känslor, sexualitet och relationer. Det har tagits fram av en projektgrupp som samarbetat med olika professionella yrkesutövare inom området. Iren Åhlund har varit projektansvarig.

PUSS vill ge elever och lärare ett underlag för att arbeta med undervisningen i sexualitet och relationer på ett inspirerande sätt där elevens eget kunskapsinhämtande är i fokus. Det består av en lärarhandledning och en PUSS webbplats som innehåller fakta som är skrivet på enkel svenska. Webbplatsen är indelad i tre avsnitt: Kroppen, Känslor och Hur gör man? Dessutom finns vanliga frågor och svar, autentiska berättelser av ungdomar och tydliggörande tecknade filmer. En ordlista med förklaringar av ord och begrepp kompletterar materialet. Handikappmedvetande är även ett tema som behandlas.

Närmare info: www.ala.fub.se

Chrissi Lång

Här är det magi! Robert Jägerhorn trollar bort saker framför en andäktig publik.

Lördagsskoj för hela familjen i Vegahuset

Förväntningarna var uppskruvade och stämningen laddad då ledarna för Lördagsskoj Julia, Jon, Sander, Inga, Matilda och Elina träffades kl 9.30 lördagen den 6 mars. Vi inväntade nio familjer samt tre ungdomar från Juniorhemmet tillsammans med assistenter, totalt 32 besökare till evenemanget!

När klockan närmade sig 11.00 välkomnade några ledare familjerna vid huvudingången och ledde dem upp till andra våningen. Snart skulle det skojiga börja!

Välkomstord och rundtur i spännande rum

Familjerna visades fram till Vardagsrummet i andra våningen, där röda stolar, vita bord och ett piano står. Alla

ledare och familjer bildade en smått utspridd flock i detta luftiga rum. Vissa barn väntade speciellt mycket på att träffa dagens konferencier Ville Vuorelma. Tyvärr insjuknade Ville och låg i feber, så familjerna fick istället lyssna till välkomstord av FDUV:s verksamhetsledare Lisbeth Hemgård. Därefter berättade undertecknad om det spännande programmet på Lördagsskoj.

I olika rum i Vegahuset hände spännande saker. Familjerna blev indelade i tre grupper som alla hade sin gruppleddare (Inga, Jon och Matilda). Grupperna gick en rundtur i Vegahuset och besökte tre spännande rum.

1. Cassiopeja, det stora mötesrummet på tredje våningen. Rummet har fått sitt namn av en av de tydligaste stjärnbilderna på himlen. I detta rum fick barnen och vuxna åka rymdraket. Rumansvarig var Sander Siebrand.

2. Djungeln, biblioteket i andra våningen, här skulle gruppdeltagarna ta en kikare och hitta djur som fanns gömda i djungeln. Rumansvarig var Julia Hemgård.

En vilostund i aktivitetsrummet i Sensoteket.

3. Vita rummet och Svarta rummet, två rum som hör till Sensoteket, en plats som väcker nyfikenhet och där man kan slappna av och varva ner. Rumansvarig var Elina Sagne.

Magisk show och magiskt god mat

Efter rundturen var det dags för trollkonstnären Robert Jägerhorn och hans bravurnummer i tredje våningens mötesrum Casiopeja. Robert Jägerhorn hade en humoristisk och engagerande show, där barnen fick vara huvudartister. Efter många goda skratt, som Nils Torvalds förevigade, fortsatte gruppen ner till första våningen där Mats och Patrik Wallenius ställt i ordning en smakrik och mättande lunch.

Gemensam musikstund och skilda program

Divorna, som de själva uppgav att de var, musikern Andreas Forsberg och artisten Ninnu Oförsagd uppträdde för familjerna, ungdomarna och ledarna med ett urval musikstycken. Det blev också allsång ur FDUV:s sångblad ackompanjerad till flöjt och piano. Efter sångstunden gick föräldrarna tillsammans med Lisbeth Hemgård upp till 3:e våningen och barnen stannade med ledarna. Barnens program inleddes med en sagostund ledd av Inga Rinne och därefter en äventyrsbana i aktivitetsrummet. De som inte ville delta i äventyrsbanan kunde leka eller spela spel i konstrummet bredvid. Den allra yngsta deltagaren, Mika 2 år, tog sig en eftermiddagslur i Vita Rummets musiksäng.

Slutnummer

Föräldrarna hade knappt kommit igång då klockan redan var 14.45 och det var dags att avsluta med musik, alla tillsammans. Heidi Hindsberg, 9 år, kom med ett överraskningsnummer då hon sjöng och tecknade för den stora publiken. Föräldrar och barn åkte hem med ballonger och rosor och ja, förhoppningsvis ett glatt och leende sinne. För visst hade det varit skoj!

Ett stort tack till Habben för utlåning av material till äventyrsbanan!

Text: Elina Sagne

Foto: Nils Torvalds & Lisbeth Hemgård

Systrarna Emma och Heidi tävlar i rymdraketslopp, assisterade av Sander.

Inger Carlson, kursledare på centret för sorgebearbetning i Jakobstad, föreläste för deltagare i alla åldrar.

Bamsegruppen firade 1-årsjubileum med föreläsning

Bamsegruppen firade sitt 1-årsjubileum i Vegahuset onsdagen den 24 mars. Inger Carlson, kursledare på centret för sorgebearbetning i Jakobstad, föreläste.

Bamsegruppen är en stödgrupp för föräldrar till barn med specialbehov. Sex familjer var med på första träffen i mars 2009 på Svenska Familjecentret i Helsingfors. Gruppen träffas en gång i månaden och består nu av över 20 familjer. Gruppen är till för svenskspråkiga föräldrar som har barn med något funktionshinder.

Gruppens syfte är att föräldrarna ska träffas, stödja varandra och utbyta tankar, känslor och erfarenheter.

Förutom träffarna består verksamheten av bl. a. ett diskussionsforum på nätet. Om du vill vara med där kan du skicka ett mejl till Monica Björkell-Ruhl: [monicabjorkellruhl\(a\)gmail.com](mailto:monicabjorkellruhl(a)gmail.com).

Nästa träff

är onsdag 26 maj på Svenska Familjecentret, Tavastvägen 13, Helsingfors. Fr.o.m. hösten hålls träffarna på FDUV, Vegahuset, Nordenskiöldsgatan 18 A, Helsingfors.

Mer information finns på:
www.bamsegruppen.org

En minnesvärd familjehelg på Norrvalla

Johan trivdes i det varma vattnet i terapibassängen.

Samarbetsövningarna var svåra men roliga!

I mitten av mars ordnades en familjehelg på Norrvalla. Helgen riktade sig till familjer som har ungdomar med utvecklingsstörning. Sammanlagt deltog fem familjer.

Sedan familjerna och ledarna ätit en god ankomstmiddag började helgens fartfyllda program. Föräldrarnas program inleddes med att psykologen Thomas Londén diskuterade de ungas frigörelseprocess med föräldrarna. Londén var en inbjuden gäst och var på plats med oss på Norrvalla under hela helgen. Ungdomarna och syskonen hade under den här tiden kvällsprogram med oss ledare. Vi pysslade personliga namnappar, så att vi lättare skulle kunna lära oss varandras namn. Sedan var det dags för simning i terapibassängen, först för ungdomarna och syskonen, sedan för föräldrarna. Det var en skön och uppskattad upplevelse.

På lördagen var det tur för samarbetsövningar i idrottshallen. Några deltagare valde att trotsa det dåliga vädret och gick på en uppfriskande promenad. Under samarbetsövningarna delades vi in i två lag. Vi fick olika uppdrag som vi skulle försöka klara av. Ett uppdrag var att vi skulle ställa oss i längdordning, utan att prata med varandra och med ögonbindel för ögonen. En annan övning gick ut på att få några bollar från en hink till en annan, endast med hjälp av rep. Det var verkligen mycket svårare än vad vi kunde tro. Tack vare övningarna lärde vi känna varandra.

Eftermiddagen fortsatte med fullspäckat program. Syskonen ritade vackra familjeträd och fortsatte sedan sitt program i bowlinghallen. Ungdomarna funderade kring ämnet framtiden och arbete först tillsammans med koordinatör Anki Sundqvist från OptiMera2 och sedan med Tina Holms från FDUV. Föräldrarna fick också delta i intressanta diskussioner tillsammans med Thomas Londén och Anki Sundqvist. Senare på kvällen hade vi ledare filmkväll tillsammans med ungdomarna och syskonen. Vi såg på filmen "Up!" och smaskade i oss allt från godis, chips och popcorn. Under tiden hade föräldrarna en avslappnande bastu- och ostkväll.

På söndagsmorgonen vaknade vi till strålande solsken. Detta vackra väder passade som smort till förmiddagens program som var ridning. Syskonen och ungdomarna åkte till Rasmusbackens stall för att rida och bekanta sig med hästkötsel. Det var en mycket lyckad utfärd och det märkes att det fanns mycket talangfulla ryttere i gruppen. Medan vi var i stal-

let hade föräldrarna föreläsning med Anna Caldén med temat att stödja en person med ett funktionshinder.

Helgen började nu lida mot sitt slut. Efter ridningen var vi alla hungriga och därför var det speciellt gott med lunch. Till efterrätt fick vi glass med kolasås – kunde helgen ha slutat på ett bättre sätt än så? Nöjda och glada över helgen kunde vi sedan lämna familjeläget på Norrvalla – och med oss i bagaget hade vi både minnen av roliga upplevelser samt nya kunskaper och färdigheter.

*Text: Daniela Berg, socionom
YH-studerande, praktikant
på FDUV:s kansli i Vasa
Foto: Annika Björne*

Eva-Lena på hästryggen.

Favorit i repris Dansgala i Österbotten

Dansgalan i Österbotten blev en favorit i repris. Med drygt 50 personer fler än i höstas trotsade knappt 200 personer det småkyliga och regntunga vädret och kom till Norrvalla och dansade till dansbandet Mackez och orkestern BlueBerry.

Vi vill tacka funktionärerna för deras insats under dansgalan! Johnny Storbäck mötte tillsammans med Annika Björne de bilburna dansarna och visade dem var de kunde parkera. Hanna Skog och Ulrika Häggman tog emot och hängde upp dansarnas ytterkläder. Toni Sparv tillsammans med Josefine Rex tog emot inträdesavgiften och gav stämpel.

Dansarna hade lärt känna dansbandet Mackez redan i höstas medan BlueBerry var en ny bekantskap. BlueBerry är ett ungt pojkband som kommer från Vasa. De har spelat tillsammans i ungefär ett år.

DUV i Vasanejden hade tillsammans med Arbis i Vasa ordnat danskurs inför dansgalan. På kursen hade deltagarna lärt sig dansa bugg och det hade de god nytta av i danssvängarna på Norrvalla.

*Text: Tina Holms
Foto: Annika Björne*

Den internationella Downs syndromdagen firades den 21 mars. Datumet är valt med tanke på att personer med Downs syndrom har tre stycken kromosom 21 i stället för två. Det finns inte så mycket skrivet, men en liten bok finns det.

VÄLKOMMEN ÄLSKADE BARN!

är en positiv bok om Downs syndrom som riktar sig till nyblivna föräldrar. Glädjande framförs gratulationer till familjen för ett alldeles särskilt barn och förklarar sakligt vad Downs syndrom innebär. Den ger också praktiska råd för den första tiden och talar om vikten av habilitering.

Ett barn med Downs syndrom ska få vara ett barn med samma behov som alla andra barn har av en positiv självbild, uppskattning och kärlek, utveckling och inlärning, fantasi, lek och social samvaro. Svenska Downföreningen som arbetar i nätverk med FUB, föreningen för utvecklingsstörda barn, ungdomar och vuxna i Sverige, presenteras.

Stort utbyte får jag som ”gammal” förälder av avdelningen där åtta familjer på ett trevligt och personligt sätt berättar om den första tiden med ett barn med Downs syndrom. Ett genomgående drag är att efter den första chocken, ilskan och sorgen ser familjerna positivt på sin situation.

Alla barn är unika, självklart också barn med Downs syndrom. Alla barn har rätt att bli sedda som de unika varelser de är. Självklart också barn med Downs syndrom.

Boken har tilltalande layout och visar bilder på glada personer. Utgivare är Svenska Downföreningen i Sverige. Den finns att låna på FDUV:s bibliotek.

Den här boken skulle jag ha behövt för fyrtio år sedan.

Christina Lång

Boken finns också på www.svenskadownföreningen.se under rubriken Stöd och inspiration/Böcker.

Öppet hus i Vegahuset

FDUV, Finlands Svenska Handikappförbund, DUV i Mellersta Nyland och Steg för Steg höll Öppet hus i sitt nya verksamhetscenter Vegahuset i Helsingfors torsdagen den 25 mars. Besökarna kunde bekanta sig med Sensoteket, biblioteket, den specialpedagogiska läromedelsutställningen samt njuta av musik och konst.

Ulla Stina Åman förevisar specialpedagogiska läromedel.

Kalle Lae, Ilkka Hanski och Curre Boucht spelade svängig musik

Besökarna bjöds på kaffe och tårta i mötesrummet Cassiopeja.

Stina Mellberg och Lisbeth Hemgård berättade för besökare om aktivitetsrummet. Sofia Jernström ställde ut fotografier.

Elina Sagné förevisade Vita rummet.

Helsingfors Domraorkester spelade ljuv musik.

Juridiskt ombud i Svenskfinland

Hej!

Jag heter Johanna Lindholm och har i mitten av april börjat jobba som juridiskt ombud i Svenskfinland inom handikappsektorn. Till mina arbetsuppgifter hör rådgivning, intressebevakning och föreläsningar. I rutan här till höger kan ni läsa mer om de juridiska ombudens verksamhet.

Jag är född i Vasa, uppvuxen i Solf, Korsholm och inflyttad till Helsingfors för ca fem år sedan. Jag är juris magister till utbildningen och har tidigare jobbat som jurist för asylsökande.

På fritiden motionerar jag gärna och har nyligen upptäckt hur roligt det är att spela squash. Dessutom tycker jag mycket om att resa och uppleva nya kulturer. En god bok säger jag heller aldrig nej till.

Jag önskar er alla en bra och solig vår!

Johanna Lindholm

Juridiskt ombud

johanna.lindholm(a)juridisktombud.fi

Hej!

Som ny-gammal inom Juridiskt ombud kommer jag att vara ”gammal skåpmat” för en del av er medan jag för andra kanske är en ny bekantskap. Jag kallar mig ny-gammal, eftersom jag både är ny och gammal i sammanhanget. Gammal eftersom jag redan jobbat med projektet Juridiskt ombud sedan april 2007 och ny för att projektet nu övergått i en verksamhet. Under projektiden byggde vi upp och utvecklade den verksamhet som numera utgör verksamheten *Juridiskt ombud i Svenskfinland för det finlandssvenska handikappområdet*. Härmed har också parterna som står bakom verksamheten blivit fler.

Det som är nytt för mig är att jag inte längre arbetar som ensamt juridiskt ombud. Från och med 12 april har jag en kollega. Det är spännande, roligt och lättande att ha fått en kollega. Plötsligt kommer vi att vara dubbelt starkare med ett bredare underlag av parter, alla svenskspråkiga handikappförbund. Jag hoppas och tror att vår verksamhet i framtiden kommer att utgöra en resurs inom Svenskfinland.

Hur kommer det sig att jag då sökt mig till denna sektor? Jag är utbildad jurist och vicehäradshövding. Under hela min uppväxt har jag både umgåtts och varit i kontakt med personer med olika funktionsnedsättningar. Jag har även haft förmånen att arbeta i en resursskola som lärarvikarie.

Föreningsverksamhet har genomsyrat både min uppväxt och min studietid. Bland annat började jag som 6-åring i Närpes Skolmusikkår, först drillade jag och sedan började jag spela i orkestern. Jag spelade tills att jag tog studenten. Under min studietid var jag nationsaktiv. Musik har alltid varit ett av mina stora intressen. Numera begränsas mitt musicerande till körsång.

På min fritid umgås jag också med familj och vänner och när tiden tillåter kryper jag upp i soffan med en bra bok. Då försvinner jag nästan helt in i litteraturens värld. Som ni redan märkt är jag uppvuxen i Närpes. Numera bor jag i Kyrkslätt.

Ulriks Krook

Juridiskt ombud

ulrika.krook(a)juridisktombud.fi

Verksamheten

Juridiskt ombud i Svenskfinland

för det finlandssvenska handikappområdet

är en juridisk stödfunktion inom det finlandssvenska handikappområdet, vars syfte är att ge service till alla handikappgrupper i Svenskfinland.

FDUV rf är huvudpart i och administratör av verksamheten. De övriga parterna i verksamheten är Finlands Svenska Handikappförbund rf, Finlands svenska socialförbund rf, Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf, Psykosociala förbundet rf och Svenska hörsel förbundet rf. Verksamheten har beviljats finansiering av Penningautomatföreningen i Finland (RAY).

Målgruppen för verksamheten är svenskspråkiga personer med funktionshinder och deras närstående. Att vara funktionshindrad och dessutom svenskspråkig betyder att man representerar en minoritet inom minoriteten. Alla svenskspråkiga handikapporganisationer har inte tillräckliga resurser för att bedriva egen intressebevakning och just därför är en gemensam intressebevakning inom verksamheten ytterst viktig.

Verksamheten har som mål att tillvarata funktionshindrade personers och deras närståendes samt de svenskspråkiga handikapporganisationernas intressen. Ett viktigt led i detta är att utöka tillgången på information på svenska, att utöka kunskapen om de funktionshindrades rättigheter samt att informera om kommande och pågående lagändringar och förändringsprocesser och deras juridiska och handikappolitiska ställning. På seminarier och konferenser sprids och behandlas information och erfarenheter utbyts. Inom ramen för verksamheten tillhandahålls också juridisk konsultation.

Webbplats:

www.juridisktombud.fi

är till för att DUV-föreningarna lättare ska nå sina medlemmar med information om evenemang som är på kommande. Föreningarna kan, förutom att skriva vad som är på gång, framöver också berätta om vilka evenemang som redan varit. Foton får också gärna finnas på denna sida. Skicka materialet till gulapressen(a)fduv.fi. Nästa tidning har deadline 24 augusti och utkommer vecka 37.

Duv i Västra Åboland

Föreningens webbplats: www.aboland.duv.fi

Köket i DUV-föreningens trivsamma klubblokal, Solgläntan, fungerade som webbverkstad då föreningens styrelsemedlemmar lade upp sina nya webbsidor. Fr.v. Anders Ranta-Aho, Sanna Agge, Anna Alexandersson, Yngve Sandell, Sanna Gröndahl och Anna Öhman.

DUV i Västra Åboland har funnits i många år med växlande aktivitet. En ny styrelse valdes i början av mars. Styrelsen har nu under den här korta tiden visionerat om hur DUV i Västra Åboland kunde förnya sig och hur vi kunde nå fler åldersgrupper. Idag har DUV verksamhet för vuxna personer med utvecklingsstörning, men för barn har vi ingen verksamhet och det är det vi nu vill nå under det här verksamhetsåret.

Vi kommer att starta upp en **barnklubb** på hösten och vi planerar även en **samtalsgrupp för föräldrar** där man kan diskutera aktuella teman som berör familjens vardag.

Öppna föreläsningar kring olika aktuella teman är även det som vi nu vet att efterfrågas, så i höst kommer vi att försöka ordna några intressanta föreläsningar kring bl.a. stöd och service till familjer med ett barn med funktionshinder. Försenad språkutveckling/språkstörningar är även det ett tema som vi ska försöka ordna en föreläsning kring.

Inom föreningen är vårt mål att bli en aktiv förening där alla åldersgrupper är representerade och där vi har verksamhet för alla åldersgrupper (barn-unga-vuxna).

Är du intresserad av vår verksamhet, ta då gärna kontakt med vår verksamhetsledare Anna Alexandersson, e-post: [aboland\(a\)duv.fi](mailto:aboland(a)duv.fi), tfn 050 911 16 00 eller med ordförande Sanna Gröndahl 050 49 33269.

Föreläsning

Service och stöd via FPA och kommunen till familjer som har barn med funktionshinder 7 september 2010 på Hotel Kalkstrand i Pargas

Stordans

En trevlig danskväll i Pargas till tonerna av LBB.
Lördag 2.10.2010 kl. 14.00–19.00

Friddrottsmästerskapet 2009 arrangerades av DUV i Västra Åboland i september .

DUV i Västnyland

Föreningens webbplats: www.vn.duv.fi

Våravslutning onsdagen den 19 maj kl. 17.30-20.00 i Knipnäs.

Underhållande musik och korvgrillning. Ring Nina Lindroos (040 739 97 18) om du har frågor. Välkommen med!

Föreningen har valt ny styrelse:

Ordförande: Åsa Krook, tfn 040 574 56 19, e-post: [asa.krook\(a\)practicum.fi](mailto:asa.krook(a)practicum.fi)

Övriga styrelsemedlemmar är: Krister Stenroos (vice ordförande), Åsa Häggblom (verksamhetssekreterare), Nanny Sundström (kassör), Katarina (Nina) Lindroos (ansvarig fritidsledare), Daizy Ekholm-Wiander (ansvarig fritidsledare), Vidar Damstedt, Monica Saxman, Annika Vikholm, Leif Ekholm och Christer Ekebom. Som suppleanter fungerar Guy Selenius och Trine Lindroos.

DUV i Vasanejden

Föreningens webbplats: www.duv-vasanejden.com

DUV i Vasanejden har för år 2010 omvalt ordförande Lars-Erik Björklund. Som ordinarie medlemmar i styrelsen valdes Majvor Neuman, Pia Wik, Lars-Erik Backman, Monica Johnson, Mika Niskanen, Birgitta Spåra, Bo-Håkan Sundqvist och Ulrika Häggman. Som suppleanter fungerar Christina Mannfolk, Jannika Backholm, Brita Othman, Thomas Backman, Maria Wallén, Sol-Britt Hytönen, Brita Hägglöf och Josefine Rex.

Våravslutningen på Arbis ordnades i slutet av mars och lockade många åskådare. Drama DUVorna förevisade Bröderna Grimms *Vargen och de sju killingarna* och LaBandet uppträdde. Ett stort tack till Drama DUVorna och LaBandet.

Vinnarna i motionskampanjen som pågick från 8 mars till 8 april är Jenny Storm och Lena Ek. Jenny vann fritt inträde till badparadiset Tropiclandia och Lena ett besök till Sensoteket. DUV i Vasanejden gratulerar vinnarna!

Den årliga sommarresan ordnas onsdagen den 9 juni. Resan går i år till nöjesparken Powerpark i Alahärmä. Vi besöker nöjesparken och äter en bit mat i restaurangen. Vi startar ca kl. 16.

I höst startar en yogakurs som är ett samarbete mellan med-

borgarinstituten i regionen. Först ut är Arbis i Vasas. Yoga passar alla människor oberoende av ålder och fysik. Carola Wide heter yogaläraren och hon lär ut små, mjuka rörelser som får i gång cirkulationen i kroppen.

Läs mera i medlemsbladet eller på webbplatsen www.duv-vasanejden.com.

Ta gärna kontakt med Tina Holms på föreningens kansli i Vasas, tfn: 319 56 55, e-post: [tina.holms\(a\)fdv.fi](mailto:tina.holms(a)fdv.fi)

Drama DUVorna från vänster: Vargen Toni Sparv, killingarna Marina Othman och Maria Rex, killingmamman Carita Björklund, killingarna Denice Kärr, Maarit Aspholm och Ulf Vestergård, hjälpledaren Susanne Marins, ledaren Alexandra Mangs och killingen Maria Backull.

LaBandets uppträder, från vänster: Ledaren Petter Näse, Eva Hansson, Linus Björklund, Dan Nykvist, Anna-Maria Andtsjö, Hanna Skog, Mikael Lolax, Maria Neuman, Jan-Erik Granholm och Mikael Pukkila. LaBandet sjunger låten "Sköna människor" med rörelser till.

DUV på Åland

Föreningens webbplats: www.aland.duv.fi

Träffar med mor- och farföräldrar

Hösten 2008 kom Susan på DUV:s lokalkontor i Mariehamn på den brillianta idén att sammankalla mor- och farföräldrar. Träffarna har varit fyra stycken, och har visat sig vara mycket givande.

Första gången vi träffades kände alla igen varandra så där lite så som man gör på Åland. Vi hade bivax i händerna som vi värmdes, gjorde mjuka och formade. Denna process i händerna gjorde att samtalet kom in i en mjuk och varm stämning. Alla glädjeämnen delades och barnens stora betydelse för sina far- och morföräldrar blev tydlig. Den stora glädjen över dessa barn kunde väl förnimmas i stämningen.

Följande gång gled samtalen in på alla svårigheter man hade med barnen. Här visade det sig vara en stark gemenskap i de problem man stöter på tillsammans med funktionshindrade barn. Känslor och reaktioner som far- och morföräldrarna upplever tillsammans med barnen är ungefär likartade.

Efter dessa träffar tyckte far- och morföräldrarna att

det varit väldigt skönt att dela erfarenheter med sådana människor som förstår vad man säger. Så småningom kom vi underfund med att det var en gåva att kunna hjälpa sina barn med deras funktionshindrade barn, i den annorlunda familjekonstellationen.

Men ur dessa samtal utkristalliserade sig en fråga fram om andra. HUR RÄCKA TILL? Denna fråga är en nutidsfråga som lite var och en kämpar med. Men för dessa mor- och farföräldrar blir frågan så tydlig då det också finns andra barnbarn som man känner att man inte har någon tid för.

Samtalet kommer att inriktas på denna fråga i framtiden och kanske genom målning kan vi komma fram till insikter som annars kan vara svåra att nå fram till. Att få fram känslan av att vi är perfekta precis så som vi är.

Soffi Wetterhoff

konstterapeut, cancersjukskötare

DUV i Mellersta Nyland

Föreningens webbplats: www.mn.duv.fi

Vi fick se och höra många bejublade uppträdanden.

Lördagen den 24.4 bjöd DUV i Mellersta Nyland in sina syskonföreningar Östra Nyland, Västnyland och Västra Åboland till ett Superkaraoke evenemang på Sokos Hotel Vanda. Vi vill tacka alla deltagare som gjorde denna eftermiddag oförglömlig. Hoppas vi syns igen nästa vår på det nu traditionella karaokeevenemanget!

Det var så livat på karaoken att inte ens kameran hängde med.

Diskussion kring visioner och samarbete. Från vänster: Tina Holms, Birgitta Spåra, Lisbeth Hemgård, Ossian Wassborr, Lars-Erik Björklund och Benita Ivars.

Det behövs ett mål för att veta när ett problem är löst.

- Problem som dök upp i flera av grupperna var bl.a.:
- Medlemsrekrytering
 - Tidsbrist
 - Ovetskap om andra DUV-föreningars verksamhet
 - Ekonomi
 - Brist på stödpersoner

Efter diskussionen uppmanades vi att lösa problemen och därefter komma fram till konkreta åtgärder. Förslag på konkreta åtgärder som framkom:

- Ekonomi: föreningarna kunde söka understöd från fonder och stiftelser
- Stödpersonsbritten: förbundet ska ordna stödpersonskurser i nejden med jämna mellanrum
- Okunskap om andra föreningars verksamhet: förbundet kunde ordna föreningsmöte i samband med fullmäktige- eller styrelsemöten och föreningarna kunde ordna regelbundna möten med annan lokal-förening varje år

Dagen kan sammanfattas med att frågorna var många men att också goda konkreta åtgärdsförslag gavs. Konsulten gav oss rådet att fokusera på ett problem åt gången. Då kan vi lättare lösa alla problem vi står inför.

Text: Annika Björne, Tina Holms
Foto: Annika Björne

DUV-dagen i Österbotten

I år hölls DUV-dagen för första gången både i Österbotten och i södra Finland. Nästan alla österbottniska föreningar var representerade på DUV-dagen på FDUV:s kansli i Vasa en lördag i februari. Det var en bra dag med mycket diskussion.

Verksamhetsledaren för FDUV Lisbeth Hemgård och förbundsordföranden Nils Torvalds höll i trådarna. Aktualiteter inom både förbundet och föreningarna dryftades under förmiddagen. Lagen om personlig assistans, samarbete med de andra handikappförbunden och förvaltningsreformen var aktuella från förbundets sida medan bland annat boendebyggen var på tapeten för några av föreningarna.

Lisa Kamis-Nyfors, som arbetar som konsult, kom under eftermiddagen och inspirerade oss kring förändring och utveckling. Vi delades upp i fyra grupper för att fundera kring problem, lösningar och åtgärder inom DUV-föreningarna.

Stödpersonskampanjen "Fyra betydelsefulla Timmar"

Stödpersonsverksamheten ordnade ett infomöte för stödpersoner den 11 maj 2010 på Luckan i Helsingfors. Mötet arrangerades som en del av Handikappförbundets stödpersonskampanj "Fyra betydelsefulla Timmar" som ännu pågår detta år. Kampanjens budskap är att en stödperson redan kan vara viktig genom att ge fyra timmar av sin tid per månad. Kampanjmålgruppen som vi önskar nå är människor i åldern 18–35 år, men vi vill poängtera att alla andra också behövs. Om du vill få mera information om stödpersonsverksamhet

Torsdag 18 mars ordnades senaste stödpersonsinfon på Vegahuset.

eller önskar dej stödperson, kontakta då samordnare Sonja Karnell, tfn 041 501 25 31, eller per e-post: sonja.karnell(a)handikapp.fi. Hemsidan: www.stodperson.handikapp.fi

Kampanjens fotoutställning av fotograf Sofia Jernström finns tills vidare till påseende i Vegahuset.

Solveig och Anna, nya på kansliet i Helsingfors

Hej –

jag heter Solveig Arle och jobbar sedan slutet av mars som redaktör på LL-Center. Jag vikarierar för Johanna von Rutenberg medan hon arbetar med ett läsombudsprojekt, det ska hon göra i nästan tre år.

I vanliga fall är de två som jobbar på LL-Center, Johanna och Maria Österlund. Maria ansvarar för vår lättlästa tidning LL-Bladet, och Johanna ansvarar för allt annat – det ska jag alltså göra nu.

Att vara redaktör betyder i allmänhet att sätta ihop helheter av olika texter, och ofta också bilder. Resultatet kan till exempel vara en tidning eller en bok. Mina första projekt här på LL-Center är lättlästa broschyrer om FPA:s förmåner och de lättlästa webbsidorna på www.papunet.net.

Mitt jobb innebär också att fixa och ordna med det ena och andra, man kan säga att jag är något av en producent på LL-Center. Det är jag som ordnar med vår monter på Helsingfors bokmessa i oktober. Då passar det bra att jag också ska fungera som kontaktperson i Helsingfors för Lärumsförlaget, som ju finns i Vasa. Så om någon är intresserad av att komma och se på läromedelsutställning i Vegahuset kan man kontakta mig!

Jag är utbildad journalist och har jobbat mest med olika tidningar och tidskrifter. Jag jobbade i många år på Ny Tid, en finlands-svensk kultur- och debattidskrift. Dessutom har jag varit redaktör för två böcker, Skilsmässoboken som kom ut för två år sedan och Övertramp – noveller om sport, som kom ut i maj 2010.

Jag bor i Tölö med min pojkvän och våra barn, en sjuårig flicka som heter Elva Loa och en sexårig pojke

som heter Nemo.

Jag gillar att se filmer och läsa böcker, och nästan lika mycket att gå på teater och se konstutställningar.

På veckosluten brukar jag och resten av familjen gå till simhallen minst en gång. Och så gillar vi att gå på loppmarknad, speciellt på sommaren när man kan cykla till Sandvikstorgets loppis och sedan ha picknick i Sinebrychoffparken.

Jag tycker om att resa och öva mig på olika språk, men det har blivit ganska lite sånt sedan jag blev med barn och jobb och kille och hela paketet. Men innan det hann jag till exempel jobba i Frankrike och studera i Chile. Och vem vet, kanske jag packar ihop min lilla familj och flyttar någonstans utomlands sedan när Johanna vill ha sitt jobb tillbaka.

Solveig Arle

Redaktör, LL-Center
[solveig.arle\(a\)fduv.fi](mailto:solveig.arle(a)fduv.fi)

Bonjour!

Ni kanske redan visste om att Niklas avslutat sitt jobb på Steg för Steg och övergått till att arbeta med Etiskt forum. Det är där jag, Anna, kommer in i bilden.

Jag började arbetet som Steg för Stegs sekreterare i början av mars. Att börja något helt nytt är alltid lite krävande och tar en tid innan man kommer in i rutinen. Steg för Stegs arbete var ändå inte alldeles okänt för mig eftersom jag varje sommar under sex års tid jobbat på flera FDUV:s sommarläger både som ansvarig och övrig ledare. Att jobba på lägren har varit ett av de bästa arbeten jag vet och det har präglat mina somrar med kvalitet. Jag har överlag jobbat mycket med socialt arbete, bl.a. i barnträdgårdar och som ledare för konstworkshopar på läger för barn. Hittills har jag trivts riktigt bra att jobba för Steg för Steg.

Utbildning?

Nu under vårens lopp blir jag färdig kandidat i Smyckesformgivning, och söker till att vidare utbilda mig till magister i formgivning i Konstindustriella högskolan.

Intressen?

Utöver jobbet ramar sysslar jag med mycket annat; vid sidan om mina formgivningsstudier studerar jag också till vildmarksguide. Jag har alltid funnit en stark dragningskraft till naturen och tycker om fysiska uteaktiviteter som att cykla, klättra, vandra på höga

höjder, skida och paddla.

Jag är intresserad av kulturer. Som liten var jag väldigt inspirerad av seriekaraktären Tintin och ville bli en upptäcksresande. Skulle gärna resa mera och leva tidvis i olika kulturer och lära mig många språk.

Hmm ... vad skulle jag ta med till en öde ö? Kanske alla mina skivor och en spelare. Skulle inte villan leva utan musik.

Ja, vem vet, kanske vi ses i Vegahuset!
Au revoir

Anna Kantanen

föreningssekreterare, Steg för Steg
[anna.kantanen\(a\)fduv.fi](mailto:anna.kantanen(a)fduv.fi)

Kurser och seminarier 2010

Rekreationsdagar för föräldrar till barn med särskilda behov

24–26.9.2010 på Kvarnuddens kurscentrum i Pernå

Deltagarna erbjuds god mat i vacker miljö, gott sällskap av andra föräldrar i liknande livssituation, senshin för att hitta närvaro i sin egen kropp och ledd diskussion om förmågan att ta vara på sin egen kraft.

Deltagaravgiften är 50 € per person.

Dagarna ordnas i samarbete med Folkhälsans förbund.

För anmälan och mer information kan ni kontakta Elina Sagne, FDUV tfn: (09) 43 42 36 15 eller Jonna Skand, Folkhälsans förbund, tfn: 046 810 50 37/(09) 315 55 37.

Sista anmälningsdagen är 31.8 2010, men platserna fylls upp i anmälningsordning.

Familjehelg – en helg med vila och innehåll

8–10.10.2010 på Folkhälsan Rehab Center, Norrvalla, Vörå

Med understöd av RAY ordnar pro.studium/FDUV i höst en familjehelg på Norrvalla. Helgen vänder sig till familjer som har barn med funktionshinder/utvecklingsstörning i åldern 0–8 år. Med familjehelgen vill vi ge möjlighet till diskussion och erfarenhetsutbyten.

Sista anmälningsdagen är 3.9.2010. Platserna fylls i anmälningsordning, men familjer som ej tidigare deltagit i FDUV:s familjeläger eller kurser har förtur.

Deltagaravgiften är 60 € per vuxen, 25 € per barn.

INTRESSERAD?

Ta kontakt med Annika Björne, [fduv.vasa\(a\)fduv.fi](mailto:fduv.vasa(a)fduv.fi) eller ring (06) 319 56 52

Mammahelg i Österbotten

20–21.11.2010 på Folkhälsan Rehab Center, Norrvalla, Vörå

Deltagaravgiften är 60 € per person.

Sista anmälningsdagen är 5.11.2010

Närmare information och anmälan: Annika Björne, [fduv.vasa\(a\)fduv.fi](mailto:fduv.vasa(a)fduv.fi) eller ring (06) 319 56 52

Nordisk konferens om Karlstadmodellen med Irene Johansson

12–14 november 2010, Vasa.

Information om priser och lokaler meddelas närmare.

Intresseanmälningar (ej bindande) görs till IAKM:s styrelse på [info\(a\)iakm.org](mailto:info(a)iakm.org) Uppge namn, adress och telefonnummer vid anmälan. FDUV har bjudit in Irene Johansson till Helsingfors i och med hennes resa till Vasa. FDUV planerar en kväll för föräldrar och ett halvdagsseminarium för daghemspersonal etc. Håll utkik i nästa Gula Pressen för datum och närmare information.

Sensoteket och biblioteket i Vegahuset håller kvällsöppet

första tisdagen i månaden från och med september 2010

Biblioteket är öppet måndag–fredag kl. 9–16 och första tisdagen i månaden kl. 9–19 (från och med september 2010).

Mera information ger Åsa Öhrman
[asa.ohrman\(a\)fduv.fi](mailto:asa.ohrman(a)fduv.fi), tfn (09) 43 42 36 25

Sök böcker via webben: www.biblioteket.fduv.fi

Sensoteket besöker man genom att kontakta Elina Sagne, [elina.sagne\(a\)fduv.fi](mailto:elina.sagne(a)fduv.fi), tfn (09) 43 42 36 15
Besökstider vardagar 9–16 och kvällsöppet första tisdagen i månaden till kl. 19 (från och med september 2010).

Arbetet med regeringens nationella handikappolitiska program (Vampo) har pågått under tiden 1.9.2008–31.3.2010. Det handikappolitiska programmet drar upp riktlinjerna för de framtida handikappolitiska åtgärderna för att trygga en rättvis ställning för personer med funktionshinder. Vad kommer det handikappolitiska programmet att innebära för kommunala och andra myndigheter, för handikapporganisationer och för personer med funktionshinder? Det här kommer vi att få mera information om och diskutera på temadagen i Vasa i höst.

VAMPO och personlig assistans

torsdag 23.9.2010 i Vasa på Sokos Hotel Vaakuna

Preliminärt program

10.30–11.00	Registrering och välkomstkaffe
11.00–11.15	Välkomsthälsning
11.15–12.00	Presentation av VAMPO/ Det handikappolitiska programmet
12.00–12.45	Paneldiskussion Personer från kommunens handikappråd, handikapporganisationer, politiker
12.45–13.45	LUNCH
13.45–14.15	Vi klarar oss? – upplevelser med folkpension/ Invalidförbundets fattigdomsprogram
14.15–15.15	Ändringar i handikappservicelagen
15.15–15.45	Kaffe
15.45–16.30	Assistent- och brukarperspektiv paneldebatt med personer som har olika funktionshinder
16.30–17.00	Kommunens perspektiv

Arrangörer: Riksomfattande Handikapprådet VANE, Assistentti.info, Invalidförbundet, Finlands Svenska Handikappförbund, FDUV, Juridiskt ombud i Svenskfinland inom handikappområdet

Service och stöd via FPA och kommunen

till familjer som har barn med funktionshinder

Tisdag 7 september 2010 i Pargas
på Hotel Kalkstrand i Pargas

Arrangör: pro.studium/FDUV och DUV i Västra Åboland

Serviceplanen och handikappservicelagen som arbetsredskap

Målgrupp: personer med funktionshinder
föräldrar och anhöriga samt andra intresserade

I och med ändringen i handikappservicelagen från 1.9.2009 har betydelsen av att göra upp en serviceplan stärkts. Serviceplanen är ett dokument som socialmyndigheterna gör upp tillsammans med kunden. Den är bland annat viktig när man vill ha personlig assistans. Innan en serviceplan görs upp ska kundens behov av service utredas. På vilket sätt uppgörs en serviceplan och hur ser en bra serviceplan ut? Vad ska man tänka på när man gör upp en serviceplan. Det här får du mera information om på två temadagar i höst.

Onsdag 29 september 2010, kl 17.30-20.30

Vegahuset, Nordenskiöldsgatan 18 A,
Helsingfors

Föreläsare:

Martina Nygård, ledande socialarbetare i Esbo
Juridiskt ombud i Svenskfinland

Arrangör: pro.studium/FDUV, Juridiskt ombud i
Svenskfinland inom handikappområdet, DUV i
Mellersta Nyland

Lördag 16 oktober 2010, kl 10.00-13.30

Åbo stadsbibliotek, Slottsgatan 2, Åbo

Föreläsare:

Birgitta Huurre, planerare inom
handikappservicen i Åbo

Juridiskt ombud i Svenskfinland

Tiina Kumpuvuori som talar om serviceplan ur
brukarperspektiv

Arrangör: pro.studium/FDUV, CP-förbundet,
Juridiskt ombud i Svenskfinland inom
handikappområdet, DUV i Västra Åboland

Mera info ger Marita Mäenpää
e-post: marita.maenpaa(a)fduv.fi
tfn 09-43 42 36 13
mobil: 040-5231846

Ta kontakt om ni inom föreningen
önskar temakvällar om t.ex. serviceplan,
handikappservicelagen, testamente el-
ler intressebevakning.

NORDISK SNOEZELN KONFERENS

Sinnesstimulering med glädje och humor i naturliga miljöer

28–29 SEPTEMBER 2010

SANNÄS GÅRD KONFERENSHOTELL, BORGÅ, FINLAND

Den åttonde Nordiska Snoezelenkonferensen!

Föreläsare bl.a.:

Paul Pagliano, PhD, James Cook University, Australien
Marja Sirkkola, lektor, Hämeen ammattikorkeakoulu
Aila Öhman, simultantolk, Nordisk Uddannelsescenter for
døvblindepersonale

Essi Tolonen, skrattyoga instruktör, zonterapeut
Ulrike Björkqvist, trädgårdsmästare
Lilli Sukula-Lindblom, skådespelare

Anmälning före 1 juni 2010.

För mera information, program och anmälning
www.klubben.no eller www.fduv.fi

Fortbildning

Nytt finlandssvenskt läsförståelsetest

Innehåll

- 9.30–12.00 Ida och Filip, läsförståelsetest för åk 5
Fortbildning i användandet av materialet och diskussion
Ann-Katrine Risberg/Kjell Staffans
- 12.00–13.00 Lunch
- 13.00–16.00 Att utveckla och bedöma elevers
läsförståelse under hela skoltiden
– i teori och praktik
Barbro Westerlund

Helsingfors

Måndagen den 20 september
Plats meddelas senare

Åbo

Tisdagen den 21 september
Mauno Koivisto center, Mötesrum 3
BioCity, Artillerigatan 6

Vasa

Onsdagen den 22 september
Academill, Strandgatan 2, rum D402

Förfrågningar:

[ann-katrine.risberg\(a\)abo.fi](mailto:ann-katrine.risberg(a)abo.fi), tfn: 050 365 42 84

Anmäl dig senast den 10 september 2010 till Tina Holms,
tfn: 040 567 92 57, e-post: [tina.holms\(a\)fduv.fi](mailto:tina.holms(a)fduv.fi)

Fortbildningens pris motsvarar materialkostnaderna:
10 exemplar av läsförståelsetestet samt en
lärarhandledning.

Finlands Svenska Autism och Aspergerförening rf

Läger i Nyland

2-6.8.2010

Läger för ungdomar och unga vuxna med Asperger
eller Adhd, 15–30 år (riktgivande)
på Borgå Folkakademi, Runebergsgatan 16, Borgå

Lägeravgift: 100 euro

Anmälning och info: Elina Sagne, tel: (09) 43 42 36 15,
[elina.sagne\(a\)fduv.fi](mailto:elina.sagne(a)fduv.fi)

Sista anmälningsdag: 4.6.2010

Läger i Österbotten

19-23.6.2010

Riksomfattande läger för barn och ungdomar med
Asperger eller Adhd, 9–15 år (riktgivande)
på Folkhälsan Norrvalla, Vöråvägen 305-307, Vörå

Lägeravgift: 100 euro

Anmälning och info: Tina Holms, tel: (06) 319 56 55,
[tina.holms\(a\)fduv.fi](mailto:tina.holms(a)fduv.fi)

Sista anmälningsdag: 28.5.2010

Gula Pressen

Maj 2010

Kalender 2010

26.5 Bamsegruppens träff på Svenska Familjecentret, Helsingfors. Mera info på sidan 11

19–23.6 Läger i Österbotten för barn och ungdomar med Asperger eller ADHD på Norrvalla i Vörå. Mera info på sidan 23

2–6.8 Läger i Nyland för ungdomar och unga vuxna med Asperger eller ADHD i Borgå. Mera info på sidan 23

30.8 Friluftsdag på Sveaborg i Helsingfors. Mera info på sidan 7

7.9 Service och stöd via FPA och kommunerna i Pargas. Mera info på sidan 22

11.9 Friluftsdag i Vasatrakten. Mera info på sidan 7

20.9 Nytt finlandssvenskt läsförståelsetest i Helsingfors. Mera info på sidan 23

21.9 Nytt finlandssvenskt läsförståelsetest i Åbo. Mera info på sidan 23

22.9 Nytt finlandssvenskt läsförståelsetest i Vasa. Mera info på sidan 23

23.9 VAMPO och personlig assistans i Vasa. Mera info på sidan 22

24–26.9 Rekreationsdagar för föräldrar till barn med särskilda behov på Kvarnuddens kurscentrum i Pernå. Mera info på sidan 21

28–29.9 Nordisk Snoezelen konferens Sannäs gård, Borgå. Mera info på sidan 23

29.9 Serviceplanen och handikappservicelagen som arbetsredskap i Vegahuset, Helsingfors. Mera info på sidan 22

8–10.10 Familjehelg på Folkhälsan Rehab Center, Norrvalla i Vörå. Mera info på sidan 21

16.10 Serviceplanen och handikappservicelagen som arbetsredskap i Åbo stadsbibliotek. Mera info på sidan 22

20–21.11 Mammahelg på Folkhälsan Rehab Center, Norrvalla i Vörå. Mera info på sidan 21

12–14.11 Nordisk konferens om Karlstadmodellen i Vasa. Mera info på sidan 21

FDUV och Steg för Steg deltar i festivalen

Världen i byn

29–30.5.2009 lö 11–20, sö 11–18
i Kajsaniemiparken, Helsingfors

Du hittar oss i tältet "Möjligheternas torg" på plats nummer G 751